

ÀMBIT 2 – Sistema i estructura

Acció 4: crear el procediment de resposta del club (protocol de seguiment com a guia per gestionar els casos al club)

El procediment de resposta del club descriu els passos que pot seguir el/la Responsable de Protecció (RP) quan existeix una preocupació perquè hi ha algun cas violència interpersonal física, psicològica, sexual o negligència al club. No obstant això, no es tracta d'un escenari fix: el/la RP sempre haurà de prendre decisions en funció de la gravetat i la naturalesa de la situació i en consulta amb l'Equip d'Emergència de protecció o el/la RP de la federació esportiva corresponent, i possiblement amb personal expert extern al club esportiu.

Com actuar després de la notificació d'un incident o una preocupació

Fases	VERD (comportament acceptable)	GROC (violència interpersonal lleu)	VERMELL (violència interpersonal greu)	NEGRE (violència interpersonal molt greu)
Fase 0	Denúncia/preocupació			
Fase 1	Anàlisi de la situació			
Fase 2	Avaluar la gravetat de la situació i buscar assessorament			
Fase 3	Implementació del assessorament			
	Seguiment intern			
			Serveis d'emergència, serveis socials per a menors Procediments disciplinaris	
		Policia/justícia		
Fase 4	Post tractament i avaluació			
Fase 5	Polítiques y millora de les mesures			

Fase 0 – Denúncia/inquietud

En informar d'un incident o una preocupació, és important indicar clarament:

- El contingut de la queixa o denúncia
- Com va rebre la informació el/la RP. Pot provenir directament d'un dels membres (o familiars) i/o a través de la junta directiva del club. Depenent de com es comparteixi aquesta informació, és possible que es necessitin detalls addicionals per a aclarir l'informe.

- Qui notifica? Sovint, qui notifica no és la víctima ni algú directament involucrat, sinó un tercer. En alguns casos, qui notifica no és testimoni directe de l'incident, sinó que ha estat informat per algú involucrat.
- Si qui notifica està directament involucrat:
 - Comprovar per endavant quines són les expectatives dels implicats.
 - Tenir sempre en compte els desitjos de la víctima.
 - Explicar clarament per endavant la seva funció com RP i com gestionarà la denúncia.
 - Posar l'accent en el deure de discreció/confidencialitat i explicar clarament que, si la denúncia es refereix a delictes penals, està obligat a denunciar-la.

Fase 1 – Anàlisi de la situació

Analitzi acuradament la situació:

- **Qui estan involucrats?** Identificar a les possibles víctimes, els perpetradors i altres persones involucrades (com a testimonis, etc.).
- **Què se sap sobre els fets?** Què es desconeix? Què segueix sense ser clar?
- **Quines són les fonts d'informació?** Determinar com es van conèixer els fets, en què es basa la sospita i què es va veure o es va escoltar específicament.
- En la majoria dels casos, es necessita informació addicional. El/la RP es posarà en contacte amb les persones pertinents per a obtenir una comprensió clara de la situació.

Fase 2 – Avaluar la gravetat de la situació i buscar assessorament

Intentar avaluar la gravetat dels fets. Si és necessari, el/la RP pot sol·licitar assessorament intern o extern. Si la situació representa clarament un «no» o «violència interpersonal lleu» (banderes verdes o grogues), pot ser que no sigui necessari consultar. Per a infraccions més greus (banderes vermelles o negres), programi sempre una consulta amb l'equip d'emergència de protecció del club i posi's en contacte amb el/la RP de la federació esportiva. Mai actuï forma aïllada.

Per a avaluar la gravetat d'una situació, pot utilitzar els principis del sistema de banderes, desenvolupat a Bèlgica per Sensoa, per a avaluar la gravetat de les situacions de violència interpersonal.

Sistema de banderes: avaluació de la gravetat de les situacions

El sistema de banderes ajuda a donar una resposta meditada després d'aplicar sis criteris a una situació concreta. Seguint aquests criteris, es pot classificar la violència interpersonal en quatre categories de gravetat, indicades per banderes de diferents colors. A més, es tracta d'una eina pràctica per a avaluar diferents comportaments d'una manera més fonamentada i objectiva, donar suport a la identificació de respostes adequades i reforçar la recerca.

Els sis criteris són:

1. Consentiment mutu
2. Participació voluntària
3. Igualtat
4. Nivell de desenvolupament o funcionament
5. Context
6. Impacte

En l'annex 1, trobaràs més informació sobre aquests criteris.

Després d'avaluar els criteris del sistema d'indicadors, s'assigna un color d'indicador a cada situació.

Les quatre categories de violència interpersonal s'assignen a banderes de diferents colors:

- Bandera verda: comportament acceptable
- Bandera groga: violència interpersonal lleu
- Bandera vermella: violència interpersonal greu
- Bandera negra: violència interpersonal molt greu

Pot trobar més informació sobre el sistema de banderes [aquí](#).

Consulta interna

- El/la RP pot consultar **a l'equip d'emergència de protecció del club** perquè l'ajudi a avaluar i preparar l'assessorament.
- El/la RP pot promoure ràpidament aquesta reunió i incorporar els elements clau de l'avaluació inicial.
- Les disposicions legals i el codi de conducta també poden servir d'eines útils per a orientar l'avaluació.

Consulta externa

- El/la RP sempre pot posar-se en contacte amb el/la RP de la federació esportiva per a demanar consell. En els casos marcats amb banderes vermelles o negres, es recomana encaridament posar-se en contacte amb el/la RP de la federació esportiva i les autoritats.
- Es pot sol·licitar assessorament extern addicional. Asseguri's d'identificar i posar-se en contacte amb els serveis pertinents disponibles en el seu propi país, basant-se en la normativa i els recursos locals.

Preparació de l'assessorament

- Tenir en compte les expectatives de les persones implicades.
- Considerar quines mesures són necessàries dins de l'organització (tant a curt com a llarg termini) i quins grups destinataris es veuen afectats.

- Avaluar si és necessari remetre el cas als serveis d'assessorament, a les forces de l'ordre o a les autoritats judicials (policia/justícia), o als procediments disciplinaris de la federació.
- En situacions que impliquin un comportament acceptable o violència interpersonal lleu (banderes verdes o grogues), en general serà suficient un seguiment intern.
- En els casos que impliquin violència interpersonal greu o molt greu (banderes vermelles o negres), consideri la possibilitat de remetre el cas als serveis de suport, a les autoritats legals (policia/justícia) i/o als procediments disciplinaris de la federació.

VERD (comportament acceptable)	GROC (violència interpersonal lleu)	VERMELL (violència interpersonal greu)	NEGRE (violència interpersonal molt greu)
	Seguiment intern: Resposta a curt termini + acords Atenció al context segur i supervisió		
		Seguiment extern: Considerar la derivació als serveis de d'emergència, els serveis socials per a menors Mesures disciplinàries	
		Presentar un informe: Considerar la possibilitat de remetre el cas a la policia, la justícia o altres mesures	

Comunicació

- Establir acords clars sobre com s'informarà a la junta directiva del club.
- Definir com es proporcionarà la informació a la persona directament implicada, al denunciador i, si és el cas, a qualsevol altra part rellevant.
- Assegurar-se que no es vulneri la privacitat de les persones implicades (deure de discreció). Ser conscient de la funció del RP, especialment pel que fa a l'omissió del deure d'informar.

Registre

- Registrar l'assessorament de manera confidencial i protegir els documents. En fer-ho, sempre respectar el deure de discreció.

Fase 3: Aplicació de l'assessorament

L'aplicació de l'assessorament va a càrrec de la junta directiva del club, en col·laboració amb el/la RP. Es pot consultar al o la RP de la federació esportiva per a obtenir més orientació i suport. El/la RP actua exclusivament en qualitat d'assessor/a i suport. A petició de la junta directiva del club, el/la RP de la federació esportiva pot assumir tasques específiques relacionades amb el cas. La responsabilitat administrativa ha de considerar-se cas per cas. Pot recaure en el club, la federació o una part externa.

	VERD (comportament acceptable)	GROC (violència interpersonal lleu)	VERMELL (violència interpersonal greu)	NEGRE (violència interpersonal molt greu)
Seguiment intern	- Informar, normalitzar	- Resposta pedagògica - Establir acords - Acompanyament	- Resposta pedagògica - Establir acords - Supervisar i garantir la seguretat - Recolzar a les persones implicades - Mediació restaurativa - Atenció posterior	- Resposta pedagògica - Establir acords - Supervisar i garantir la seguretat - Recolzar a les persones implicades - Mediació restaurativa - Atenció posterior - Imposar sancions
Assistència en la derivació i mediació			- Recolzament a les víctimes - Recolzament als perpetradors - Recolzament a altres persones implicades - Mediació	
Mesures disciplinàries			- Remissió al comitè disciplinari - Seguiment de les decisions	
Polícia/justícia			- Denúncia a la policia per part de la víctima - Denúncia per part del/la RP (club o Federació) - Denúncia per part d'un tercer	

Lideratge i responsabilitat

- La junta directiva del club té la responsabilitat principal i assumeix tota la responsabilitat de gestionar les situacions.
- El/la RP pot iniciar procediments disciplinaris, en consulta amb el/la RP de la federació esportiva.

Seguiment intern

- En els casos de comportament acceptable o violència interpersonal lleu (bandera verda o groga), el/la RP pot proporcionar orientació pedagògica sobre com respondre de manera adequada. Les possibles mesures inclouen aclarir o revisar els acords existents i/o oferir assessorament i suport al club.
- En casos que s'indiquin violència interpersonal greu o molt greu (bandera vermella o negra), pot ser important considerar com el club pot millorar la seguretat de les persones implicades i optimitzar la supervisió.
- També s'ha de parar esment al suport i l'atenció posterior a totes les persones involucrades en un incident. En alguns casos, pot ser necessari iniciar accions destinades a la recuperació.

- En casos de violència interpersonal molt greu (bandera negra), s'ha de considerar l'aplicació de sancions o mesures disciplinàries segons el que s'estableix en el reglament.

Assistència

- En els casos de violència interpersonal greu o molt greu (bandera vermella o negra), les persones afectades poden ser tant les víctimes com, possiblement, els perpetradors. Pot ser necessari derivar-los a serveis d'assessorament, suport especialitzat o mediació professional.
- Això no eximeix de responsabilitat a la junta directiva del club ni al o la RP. S'han d'establir mesures de seguiment, suport i recuperació continuades més enllà de la fase de derivació. S'han d'establir acords clars sobre el paper i les responsabilitats del o la RP en aquest procés de seguiment.

Polícia/justícia

- El/la RP pot informar els implicats sobre la possibilitat de presentar una denúncia formal davant la policia o les autoritats judicials. Això s'aplica als delictes penals.
- Existeixen diverses maneres d'iniciar un procediment penal en funció del marc legislatiu nacional. És aconsellable posar-se en contacte amb les autoritats governamentals per a informar-se sobre els procediments jurídics al seu país

Fase 4: Seguiment y avaluació

Després d'un incident, els sentiments d'inseguretat o injustícia poden persistir durant bastant temps. Una atenció posterior eficaç sol ser essencial per a les persones implicades i contribueix a reduir el risc que es repeteixin incidents similars. La transparència en el seguiment de l'incident també genera una sensació de seguretat i confiança dins del club esportiu.

Atenció posterior

- Organitzi converses d'atenció posterior amb les persones implicades. En general, és beneficiós crear un espai per a compartir i reflexionar sobre les experiències poc després d'un incident.
- Repeteixi aquestes converses en un termini breu per a garantir la continuïtat de l'atenció. Els serveis de suport a les víctimes poden ajudar amb les sessions informatives en grup.
- Pari esment a la comunicació amb la comunitat en general o amb els membres del club, segons correspongui.

- Estableixi acords clars sobre com la junta directiva del club proporcionarà informació sobre les mesures recomanades (per exemple, informant al o la RP de la federació esportiva).
- L'incident es tanca formalment amb totes les persones directament implicades, incloent-hi un resum de les mesures ja preses i les accions de seguiment pendents.

Avaluació

L'avaluació del procés entre totes les persones implicades pot proporcionar informació valuosa sobre com s'ha percebut la gestió de la situació per part del club. A més, proporcionarà informació sobre els aspectes que es poden millorar en la política de protecció del club, en particular:

- Considerar si les persones estan satisfetes amb la gestió de l'incident i la claredat de la comunicació, i identificar què ha funcionat bé i què es podria millorar.
- El/la RP pot oferir recomanacions a la junta directiva del club sobre la recopilació i l'anàlisi dels comentaris per a contribuir a la millora contínua.

Fase 5: Polítiques/normatives i millora de les mesures

Considerar un incident com una oportunitat per a avaluar i reforçar les polítiques i pràctiques del club. Això planteja preguntes importants: Cal abordar alguna qüestió? Són clars per a tots els membres els acords i codis de conducta existents? Com s'organitza la supervisió? Estan tots els membres que exerceixen com a supervisors familiaritzats amb els acords bàsics, etc.? La reflexió és fonamental per a iniciar millores significatives i aplicar les següents mesures:

1) Anàlisi de l'incident:

- Identificar tots els factors que van contribuir a l'incident i explorar les possibles causes subjacents. Aquesta anàlisi pot incloure circumstàncies o esdeveniments rellevants que van precedir a l'incident.
- Realitzar una avaluació exhaustiva dels riscos per a determinar la probabilitat que es repeteixin incidents similars.

2) Elaborar una llista de possibles mesures de millora:

- Introduir codis de conducta
- Organitzar sessions formatives per a entrenadors/es
- Comunicar sobre l'existència del/la Responsable de Protecció del club
- Elaborar directrius clares per a viatges i competicions
- Etc.

ANNEXOS

Annexo 1: Sistema de banderes – els sis criteris

1. **Consentiment mutu/acord social sobre el comportament:**

Observi a nivell individual si les persones implicades consenten el comportament especificat. També és important veure si existeixen acords socials (formals/informals) entorn de determinats comportaments sobre com es tracten entre si.

- D'una banda, s'analitza el nivell individual per a veure si les persones implicades consenten el comportament especificat. Donen el seu consentiment? Ho han demanat explícitament? És desitjat?
- D'altra banda, s'analitza com es percep aquest comportament a nivell social. Al cap i a la fi, quan s'interactua amb altres persones, existeixen moltes regles i acords formals i informals sobre com tractar-se els uns als altres. És important conèixer quins són els modals, les normes i els valors comuns dins de la societat i aplicar-los.

2. **Compromís voluntari:**

El compromís voluntari es refereix a estar en una situació per elecció pròpia i interactuar amb l'altra persona de forma totalment voluntària. També significa que en qualsevol moment pots dir basta i sortir de la situació.

- No hi ha res voluntari quan algú és obligat/da física o psicològicament a fer alguna cosa. Això pot incloure manipulació, xantatge, engany, ardis, amenaces o ésser obligat/da a guardar secrets. La situació s'agreuja quan resulta més difícil escapar d'ella.

3. **Igualtat:**

Una situació pot traspasar els límits tan aviat com existeix una desigualtat entre les persones implicades. Això ocorre quan hi ha un desequilibri de poder en termes d'edat, coneixements, intel·ligència, prestigi, posició, etc. No és la desigualtat el que fa que la situació traspassi els límits, sinó el fet que s'abusi d'aquesta desigualtat per a treure profit d'ella.

- (Des)igualtat entre les persones implicades pot donar-se en número, edat, coneixements, intel·ligència, prestigi, poder, posició, experiència vital, maduresa, estatus, etc.
- En les situacions d'assetjament, sempre hi ha un desequilibri entre l'assetjador i la persona assetjada. En les interaccions sexuals, es prefereix la igualtat perquè no hi hagi domini d'una persona sobre una altra.

4. **Nivell de desenvolupament o funcionament:**

Esperem que les persones adultes tinguin un nivell mínim d'autodirecció emocional i maduresa per a funcionar en situacions socials i sexuals. El comportament de nens, nenes i adolescents depèn més de l'etapa de desenvolupament en la qual es troben. Això no significa que ho aplevem, però a vegades llança una llum diferent sobre la situació.

- Esperem que una persona adulta sigui capaç de valorar i avaluar què és un comportament saludable i acceptable per a si mateixa i per a les altres persones. A més, una persona adulta competent comprèn la importància de respectar els límits, tant els propis com els de les altres persones. Però a vegades hi ha raons per a creure que l'altra persona no és capaç de comprendre aquests límits, com per exemple:
 - Discapacitat mental
 - Condicions temporals o permanents, com a psicosis, episodis maníacs o depressius, dol, cansament extrem o amor
 - Intoxicació
 - Trauma
 - Discapacitat: llenguatge insuficient per a parlar o desconeixement dels costums i hàbits
- Quan es té coneixement que s'està treballant o interactuant amb persones amb discapacitats emocionals del desenvolupament, és menys probable que se sorprengui si actuen de forma agitada o mostren menys autocontrol, ja que això és més probable que s'ajusti al seu nivell de desenvolupament emocional.
- El comportament de nens, nenes i adolescents depèn en gran manera de l'etapa de desenvolupament en la qual es troben. [Aquí](#) pot trobar una llista dels comportaments que es poden esperar en cada edat.

5. **Context:**

Depenent de les normes d'etiqueta i les regles d'un context, la situació pot tornar-se menys greu o fins i tot ser completament acceptable. O, per contra, com més inapropiat sigui el comportament en un context concret, més greu serà la situació.

- Una mare que tira bruscamment del seu fill per la vorera quan s'acosta un cotxe amb els pneumàtics grinyolant és diferent de quan la mare fa el mateix perquè el nen li demana un caramel en la caixa d'un supermercat. (Per exemple, donar a un company una opinió negativa en to crític, tot sol o davant d'uns altres?)

6. **Impacte:**

Existeix algun impacte negatiu o mal per als implicats (ja sigui per a la persona que inicia el comportament, la persona que el pateix, altres persones implicades o el context esportiu)?

- L'impacte de l'assetjament i la violència pot manifestar-se de diferents maneres (per exemple, física, psicològica, social, etc.) i té diferents graus (per exemple, a causa de la repetició i/o durada del comportament, la intensitat, la consciència i/o la intenció del comportament).

Per a més informació sobre els sis criteris, vegeu [aquí](#)

Annexo 2: Safe Sport International – Formulari de notificació de preocupacions

Instruccions: Només completeu les caselles sobre les quals podeu proporcionar informació.

Data i hora de l'informe: _____

Dades del menor o de l'adult "en risc":

- Nom (Nom/Cognom): _____
- Edat: _____
- Data de naixement: _____
- Identitat de gènere: _____
- Raça/Ètnia: _____
- Cap discapacitat o necessitats d'aprenentatge?: _____

Si la teva preocupació és sobre un menor o menors, les dades dels seus progenitors/tutors legals amb responsabilitat parental:

La teva relació amb el menor o l'adult:

La teva funció si la preocupació és sobre una organització per a la qual treballeu o feu voluntariat:

Les teves dades:

- Nom: _____
- Adreça: _____
- Correu electrònic de contacte: _____
- Número/s de telèfon: _____

Indiqueu si podem contactar-te a través d'algun d'aquests mitjans o si hi ha una altra manera, per exemple, a través d'una altra persona, perquè puguem contactar-te:

Detalls de la persona o persones que es reporten com a font de la preocupació i les seves dades de contacte. Detalls de la seva funció en l'organització on treballen o fan voluntariat:

Detalls de qualsevol altra persona implicada, per exemple, testimonis, espectadors, altres presumptes perpetradors:

Esteu informant d'una preocupació pròpia o la d'una altra persona?
Si és el segon cas, proporciona els detalls:

Dates i hores de qualsevol incident relacionat amb la preocupació:

Detalls de qualsevol altra organització a la qual hagueu informat de la vostra preocupació i qualsevol acció que ja s'hagi dut a terme:

Annexo 3: Diagrama de flux de notificació de World Athletics

